

Criminaliteit in de regio Amsterdam

Een onderzoek naar de aard en omvang van de criminaliteit bij ondernemingen in het werkgebied van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam in 2003

Colofon

Kamer van Koophandel Amsterdam
Postbus 2852
1000 CW Amsterdam
Fax: (020) 531 46 97

Februari 2004

Meer informatie:
Jan Jans
(020) 531 46 30
jjans@amsterdam.kvk.nl

Annemiek Houtman
(020) 531 46 53
ahoutman@amsterdam.kvk.nl

www.amsterdam.kvk.nl

© Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Overname is toegestaan indien vermeld: "Criminaliteit in de Amsterdamse KvK-regio, KvK Amsterdam 2003".

Criminaliteit in de regio Amsterdam

Inhoudsopgave

	Inleiding	
1.	Criminaliteit per regio en sector	1
2.	Criminaliteit en klasse werkzame personen	3
3.	Type criminaliteit	5
4.	Aangifte en resultaat	7
5.	Redenen om geen aangifte te doen	10
6.	Schade	12
7.	Locatie	14
	Bijlage: totaal overzicht gegevens	16

Inleiding

Doel van dit rapport

In de discussie over veiligheid en criminaliteit blijkt steeds dat er onduidelijkheid is over de cijfers van criminaliteit bij het bedrijfsleven. De Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam heeft daarom in september en oktober 2003 een enquête gehouden over de criminaliteit waarmee de ondernemingen dat jaar zijn geconfronteerd. Deze enquête is gelijktijdig uitgevoerd met de jaarlijkse Enquête Regionale Bedrijfsontwikkeling (ERBO).

De resultaten van deze enquête staan in dit rapport. Wij hopen dat dit cijfermateriaal een aanzet is voor andere partijen in het veiligheidsdebat om hun cijfers boven tafel te krijgen, zodat justitie, politie, gemeenten én bedrijfsleven gericht de discussie over prioriteiten kunnen voeren en zodoende ook gericht bijdragen aan het terugdringen van de criminaliteit in de regio van Kamer van Koophandel Amsterdam.

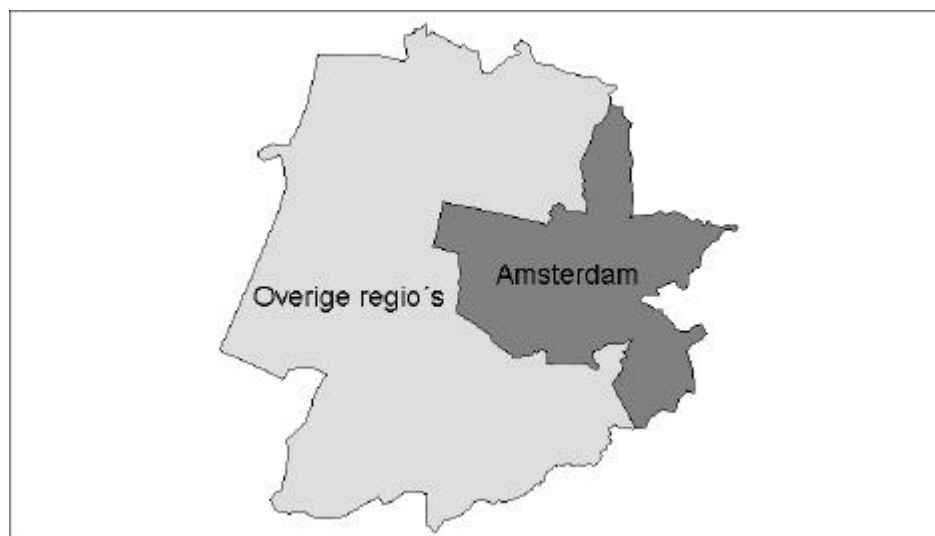
De enquête

Er zijn ruim 7.500 enquêtes naar ondernemingen in het werkgebied van de Kamer verstuurd. Circa 55% (4.179) is teruggekomen. Van de 4.179 respondenten hebben 1.198 ondernemingen (28,7%) aangegeven in de eerste 10 maanden van 2003 geconfronteerd te zijn met één of meer vormen van criminaliteit. De aard en omvang van de criminaliteit die de ondernemingen hebben ondervonden wordt in dit rapport vanuit verschillende invalshoeken weergegeven.

In dit rapport zijn de volgende vormen van criminaliteit benoemd: diefstal, inbraak, beroving, fraude, intimidatie, geweld, computercriminaliteit en -hacking en er is een restcategorie "anders".

Doordat het aantal respondenten per cluster in een aantal gevallen niet groot genoeg is om over onderdelen van dit onderzoek verantwoorde uitspraken te doen, hebben we er voor gekozen een aantal regio's te clusteren. De regio's Amstelland en Meerlanden, Zuid-Kennemerland, IJmond en de Zaanstreek zijn samengevoegd tot de categorie 'overige regio's'. Deze categorie vergelijken we vervolgens met de regio Amsterdam (Amsterdam, Diemen en Landsmeer).

Als we in het rapport spreken van 2003, dan bedoelen we de eerste 10 maanden van 2003.

1

Criminaliteit per regio en sector

Criminaliteit per regio

28,7% van de ondernemingen in het Kamergebied Amsterdam is in de eerste 10 maanden van 2003 geconfronteerd met criminaliteit. In de regio Amsterdam is bijna 1 op de drie ondernemingen (31,4%) getroffen door criminaliteit.

In de overige regio's ligt dit cijfer wat lager, maar nog altijd is meer dan een kwart van de ondernemingen slachtoffer (gemiddeld 27,4%).

Bezien naar het aantal delicten heeft het getroffen bedrijf in het Amsterdamse Kamergebied de eerste 10 maanden van 2003 gemiddeld met bijna 5 delicten te maken gehad. De ondernemingen in de regio Amsterdam hebben daarbij te maken met bijna 2 keer zoveel delicten als bedrijven in de overige regio's (6,7 versus 3,7).

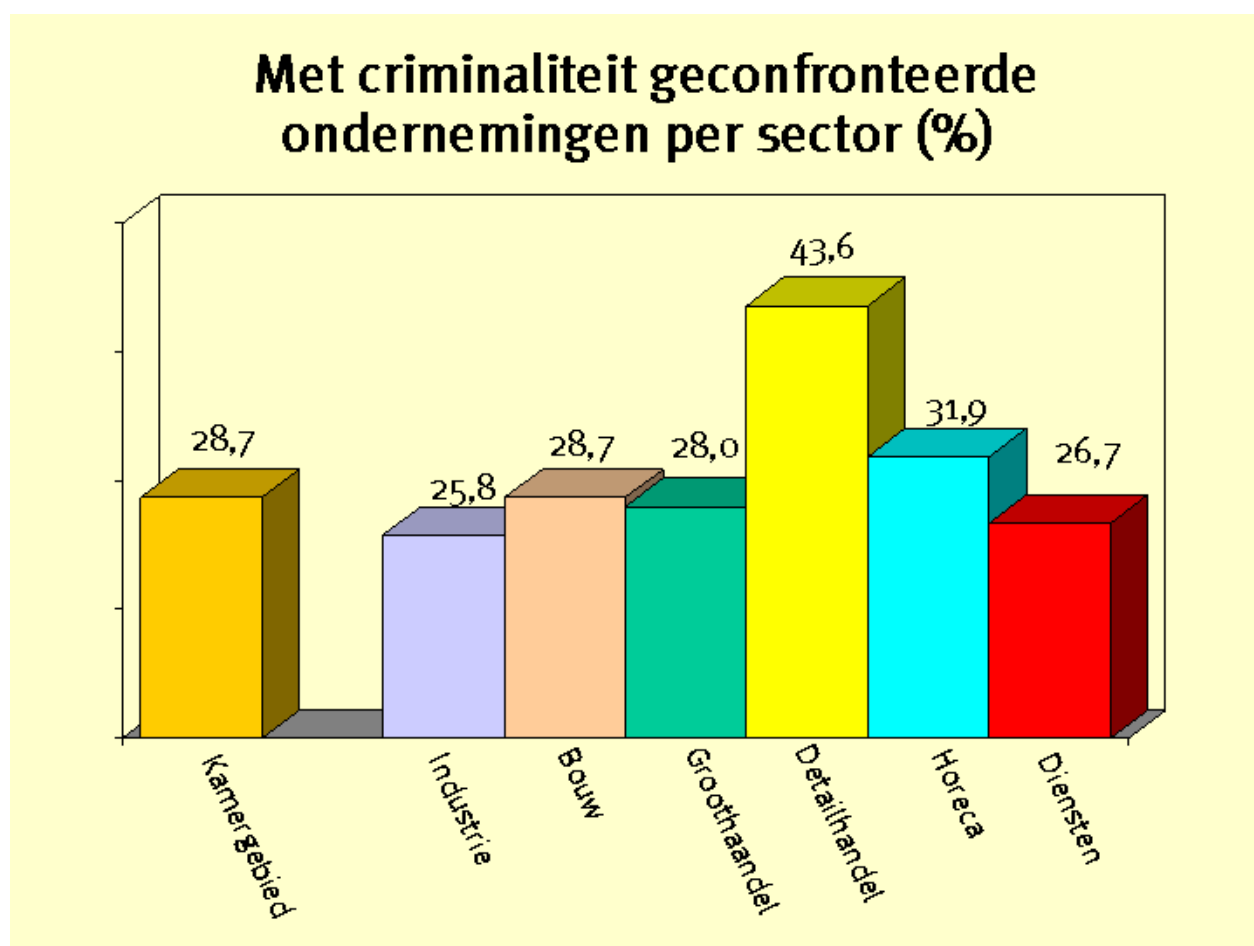
Tabel 1. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen per regio en per sector (tussen haakjes: het gemiddeld aantal delicten)

	<i>Regio</i>		
<i>Sector</i>	KvK Amsterdam	regio Amsterdam	Overige regio's
industrie	25,8% (2,3)	29,1% (2,5)	24,1% (2,1)
bouw	28,7% (2,4)	32,8% (2,2)	27,3% (2,5)
groothandel	28,0% (3,0)	29,0% (4,9)	27,7% (2,3)
detailhandel	43,6% (14,6)	55,6% (23,9)	39,1% (9,9)
horeca	31,9% (4,9)	45,5% (5,9)	22,9% (3,5)
diensten (excl. horeca)	26,7% (2,9)	24,6% (3,0)	27,9% (2,8)
totaal	28,7% (4,8)	31,4% (6,7)	27,4% (3,7)

Criminaliteit per sector

Ondernemingen in de detailhandel worden het meest (43,6%) geconfronteerd met criminaliteit. Een 'goede' tweede zijn de horeca-ondernemingen. 31,9% van deze ondernemingen had in 2003 te maken met criminaliteit.

Absoluut gezien springt de detailhandel er ook uit: de detaillist is in de eerste 10 maanden van 2003 gemiddeld met 15 delicten geconfronteerd.

Regio en sector

In alle sectoren is de criminaliteit in de regio Amsterdam hoger dan in de andere regio's. Uitzondering op de regel is de dienstensector. 27,9% van de ondernemingen in de overige regio's heeft te maken met criminaliteit tegen 24,6% van bedrijven in de dienstensector in Amsterdam.

De detailhandel scoort veruit het hoogst in het aantal gevallen van criminaliteit. In de regio Amsterdam werd in 2003 maar liefst 55,6% van de ondernemingen in de detailhandel geconfronteerd met één of meerdere delicten. Het gemiddeld aantal delicten waarmee de detailhandel in Amsterdam werd geconfronteerd ligt op bijna 24. Voor een belangrijk deel wordt dit veroorzaakt door criminaliteit bij de (grotere) supermarkten en warenhuizen. In de overige regio's ligt het gemiddeld aantal delicten bij de getroffen detailhandel op 'slechts' 10. De regio Amsterdam draagt naar verhouding zeer sterk bij aan de hoge 'score' van de detailhandel.

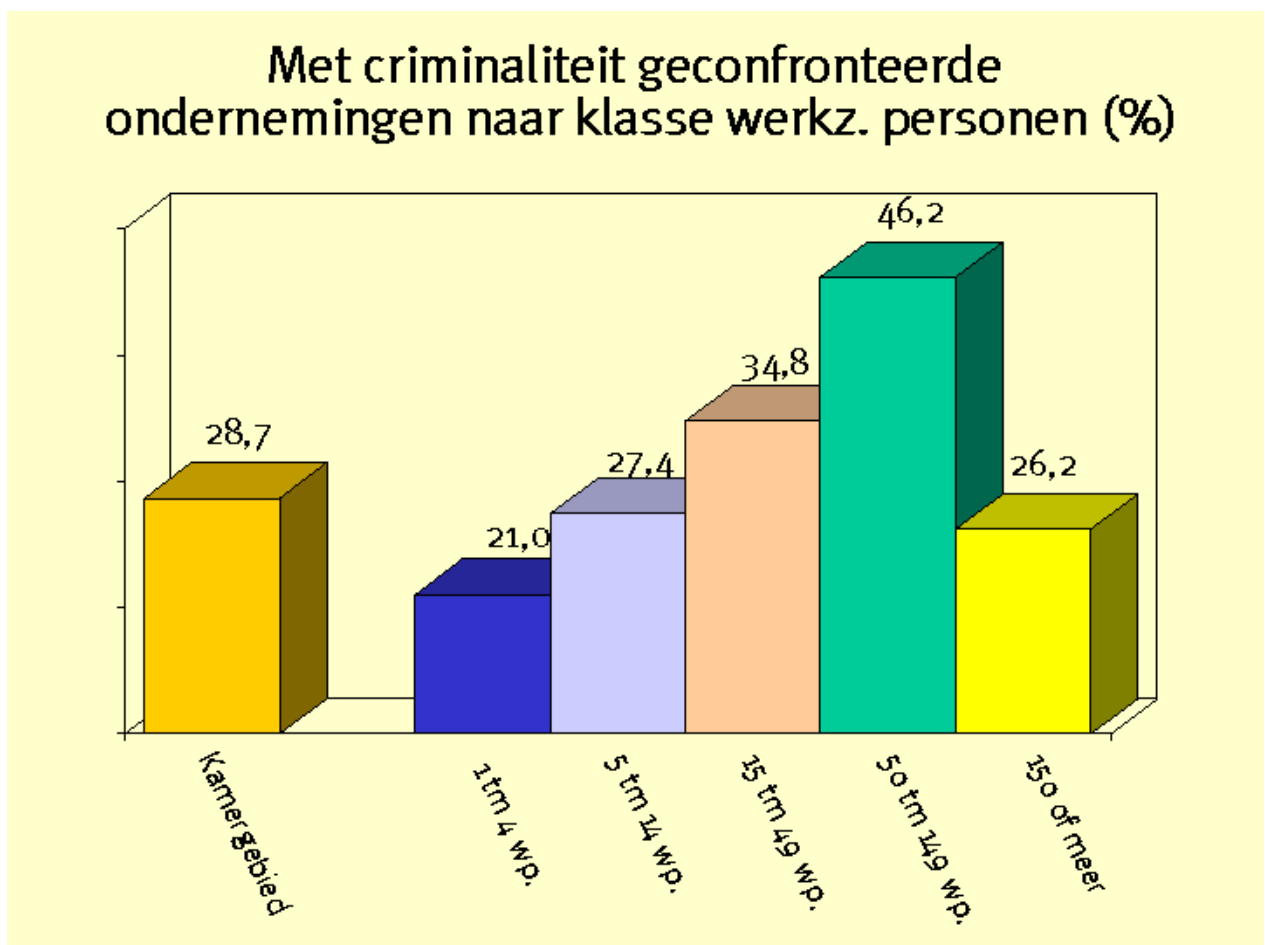
Naast de detailhandel zijn de cijfers ook in de horeca in de regio Amsterdam veel hoger dan in de rest van het kamergebied (45,5% versus 22,9% in de overige regio's).

2

Criminaliteit en klasse werkzame personen

Grootteklasse werkzame personen

Vooraf ondernemingen met 50-149 werkzame personen zijn in 2003 geconfronteerd met criminaliteit: 46,2% versus 28,7% gemiddeld. Ook in de grootteklasse 15-49 werkzame personen is het aandeel van met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen hoog (34,8%). Ondernemingen met 1-4 werkzame personen zijn in 2003 het minst getroffen door criminaliteit (21,0%). Ook als gekeken wordt naar het aantal delicten scoort de klasse 50-149 werkzame personen gemiddeld het hoogst: 7,5 delicten per ondernemer (gemiddeld 4,8).

Grootteklasse werkzame personen naar regio

Ook hier weer scoort de regio Amsterdam op alle fronten hoger dan de overige regio's. Met name de kleinere ondernemingen (1 - 4 werkzame personen) in de regio Amsterdam zijn bovengemiddeld slachtoffer van criminaliteit (24,5% versus 19,6% in de overige regio's). In de andere grootteklassen is het verschil minder groot.

Het gemiddeld aantal delicten in de klasse 50-149 werkzame personen in de regio Amsterdam is extreem hoog in vergelijking met de overige regio's (14,2 versus 2,7).

Tabel 2. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen per regio en grootteklasse werkzame personen (tussen haakjes het gemiddeld aantal delicten)

Klasse w.p.	Regio		
	KvK Amsterdam	Regio Amsterdam	Overige regio's
1-4 w.p.	21,0% (4,5)	24,5% (4,9)	19,6% (4,2)
5-14 w.p.	27,4% (4,1)	28,8% (5,0)	26,9% (3,8)
15-49 w.p.	34,8% (3,8)	35,1% (4,1)	34,7% (3,6)
50-149 wp.	46,2% (7,5)	47,7% (14,2)	45,1% (2,7)
> 150 w.p.	26,2% (6,8)	*	*
totaal	28,7% (4,8)	31,4% (6,7)	27,4% (3,7)

* (te) gering aantal waarnemingen

3

Type criminaliteit

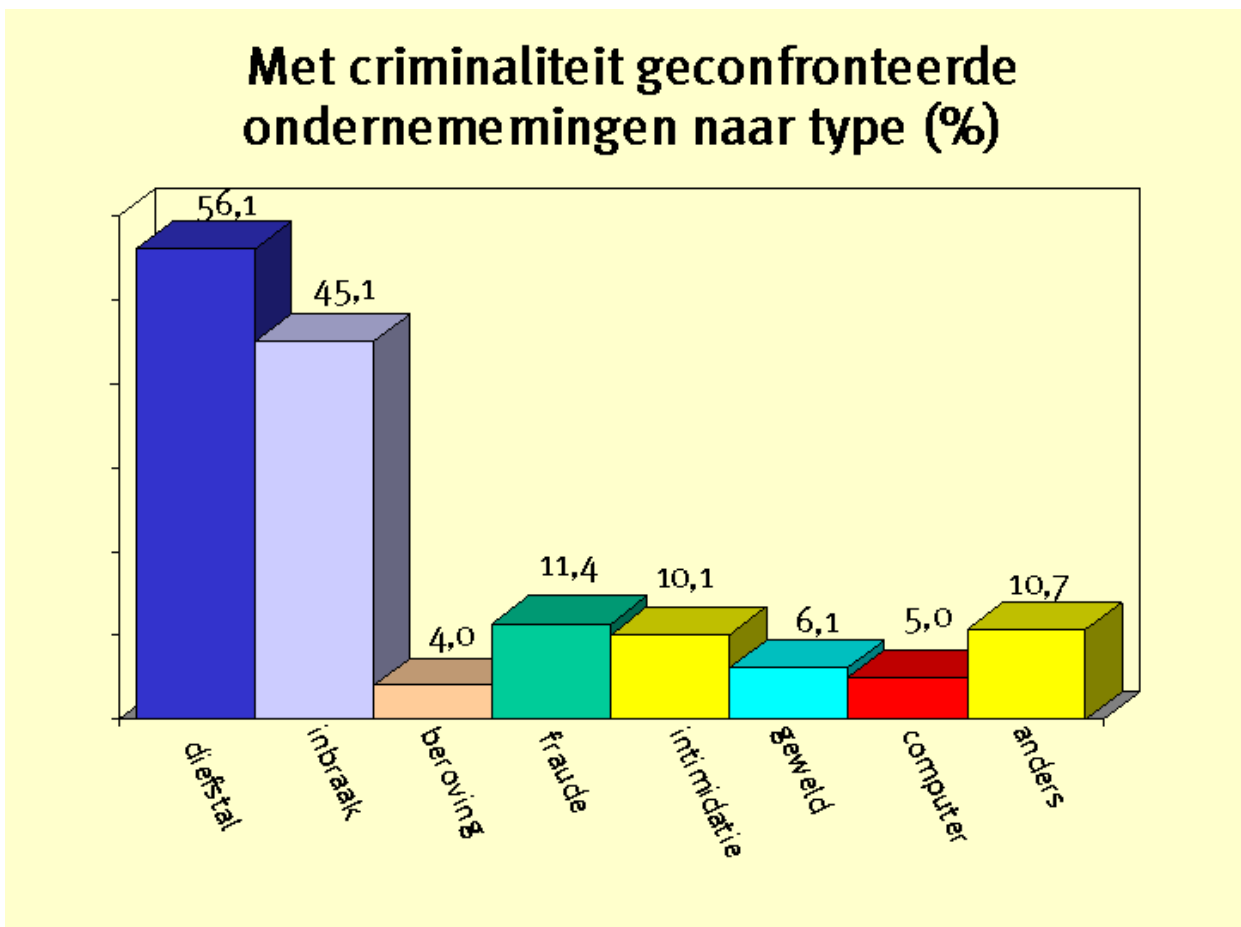
Van de 1.198 respondenten die geconfronteerd zijn met enige vorm van criminaliteit is door 1.163 ondernemingen aangegeven met welke vorm(en) van criminaliteit zij te maken hebben gehad in 2003. Het gaat hier dan om diefstal, inbraak, beroving, fraude, intimidatie, geweld, computercriminaliteit en -hacking en de restcategorie "anders".

Type criminaliteit

Maar liefst 4 van de 5 (80,5%) ondernemingen zijn met diefstal of inbraak geconfronteerd. (56,1 % van de getroffen ondernemingen is in 2003 slachtoffer geworden van diefstal, 45,1% van inbraak). De andere vormen van criminaliteit komen veel minder vaak voor.

Ongeveer 1 op de 7 ondernemingen is in 2003 geconfronteerd met geweld of intimidatie (13,8%). Fraude komt met 11,4% ook nog relatief vaak voor. Beroving is de minst gemelde vorm van criminaliteit (4,0%). In 10,7% van de gevallen gaat het om andere vormen van criminaliteit (veelal vandalisme of vernieling).

Diverse ondernemingen gaven aan door meerdere vormen van criminaliteit getroffen te zijn, bijvoorbeeld diefstal en intimidatie. Gemiddeld zijn de getroffen ondernemingen in het kamergebied 1,5 keer met verschillende vormen van criminaliteit geconfronteerd en werden daarbij gemiddeld met bijna 5 delicten geconfronteerd (zie paragraaf 1).

Type criminaliteit naar regio

De getroffen ondernemingen in de regio Amsterdam hebben naar verhouding iets minder te maken gehad met diefstal dan de bedrijven in de overige regio's. Voor inbraak ligt de situatie net andersom. De verschillen tussen de regio's zijn echter marginaal. Intimidatie en geweld komen echter in sterkere mate voor in de regio Amsterdam, net als fraude en computercriminaliteit.

Tabel 3. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen per regio en type criminaliteit

Type criminaliteit	Regio		
	KvK Amsterdam	Regio Amsterdam	Overige regio's
diefstal	56,1%	55,1%	56,7%
inbraak	45,1%	45,7%	44,7%
beroving	4,0%	*	*
fraude	11,4%	14,2%	10,1%
intimidatie	10,1%	14,0%	8,2%
geweld	6,1%	7,4%	5,5%
computerkrim./hackers	5,0%	6,6%	4,2%
anders	10,7%	9,4%	11,5%

* (te) gering aantal waarnemingen

Type criminaliteit naar sector

Diefstal of inbraak speelt vooral in de detailhandel. Bijna 90% van bedrijven in de detailhandel is hiermee geconfronteerd (tegen 80,5% gemiddeld in alle sectoren voor diefstal of inbraak). Voor de overige sectoren liggen de scores dicht bij het kamergemiddelde.

Voor de overige typen criminaliteit zijn er te weinig waarnemingen/respondenten om een betrouwbare uitspraak te doen. Wel tendeeft de horeca naar een bovengemiddeld aandeel geweld of intimidatie.

4

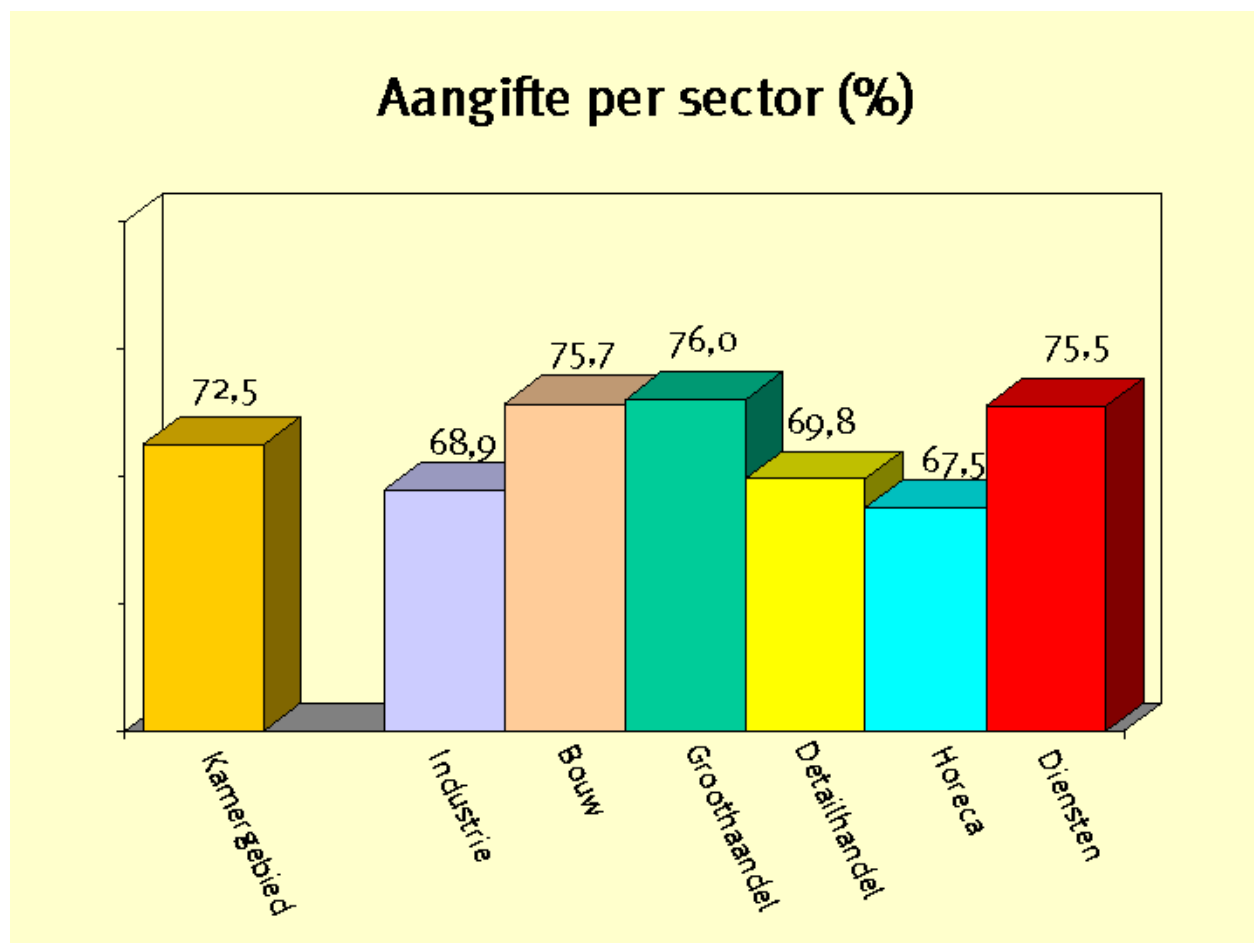
Aangifte en resultaat

Aangifte naar regio

In 72,5% van de gevallen hebben ondernemingen aangifte gedaan. Er bestaan geen al te grote regionale verschillen in het aangiftegedrag. In de regio Amsterdam doet 70,5% aangifte, in de overige regio's ligt dit percentage op 73,6%.

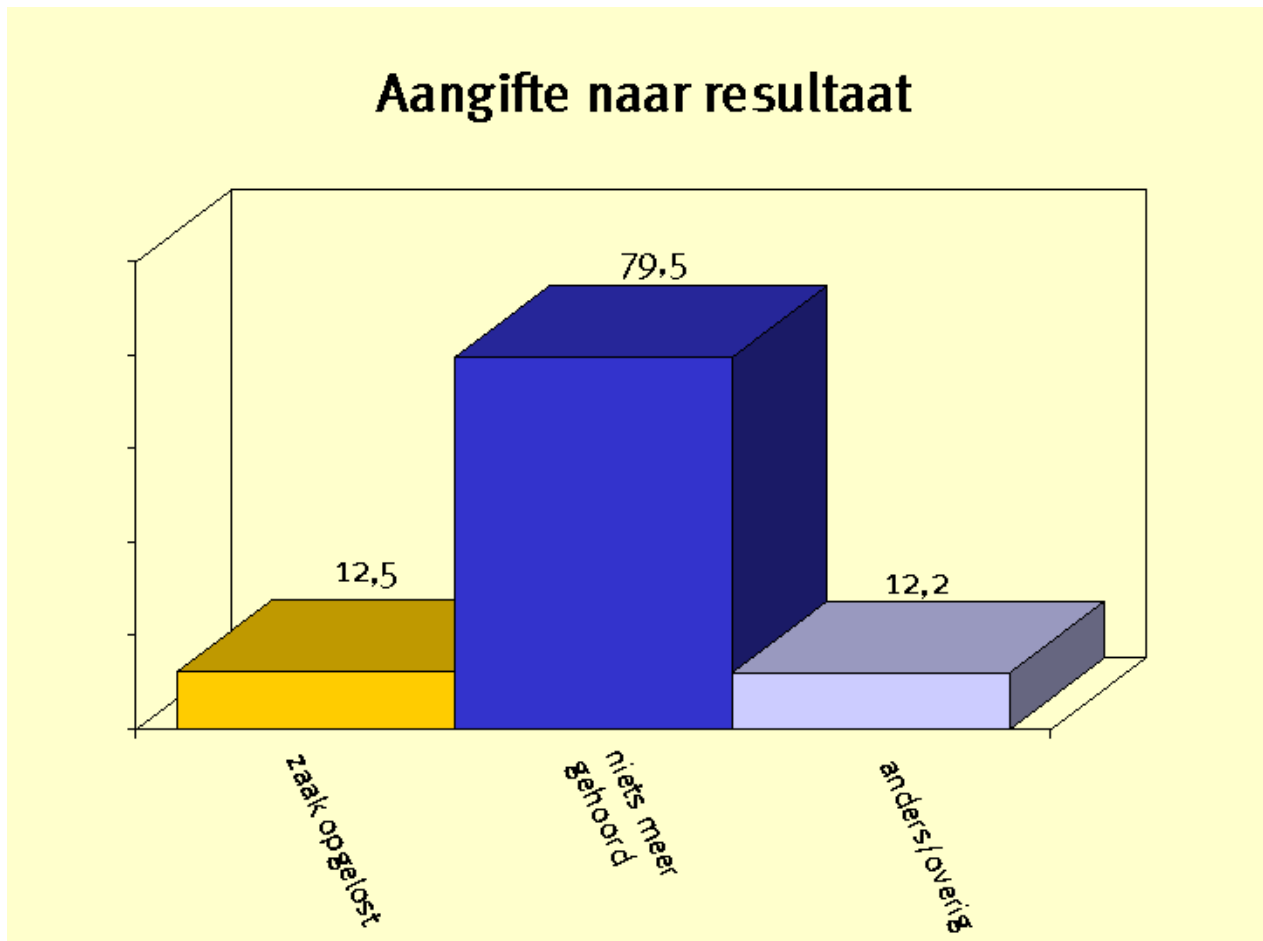
Aangifte naar sector

Ondernemingen in de horeca deden in 2003 het minst aangifte (67,5%). Ondernemingen met een groothandel het meest (76,0%).

Resultaat van de aangifte

4 van de 5 (79,5%) ondernemingen zegt niets meer van de zaak te hebben gehoord. Slechts in 12,5% van de gevallen is er sprake van 'zaak opgelost'. 12,2% van de ondernemingen geeft een andere reden op. In de meeste gevallen blijkt de zaak dan nog in onderzoek (de respondenten konden meerdere mogelijkheden aankruisen).

Resultaat naar regio

De verschillen tussen de regio's zijn klein. Zo is in de regio Amsterdam het oplossingspercentage 13,4%, in de overige regio's is dit 12,1%. Voor de categorie 'niets meer gehoord' is dit 80,1% voor de regio Amsterdam en 79,1% voor de overige regio's.

Resultaat naar sector

Omdat aantal respondenten niet voldoende is om uitspraken te doen per sector over de hoeveelheid opgeloste zaken en de overige redenen, is alleen het resultaat 'niets meer gehoord' uitgesplitst naar sector.

De ondernemingen in de industrie en de bouwnijverheid horen het vaakst niets meer van de zaak (respectievelijk 85,1% en 84,1% versus het kamergemiddelde van 79,5%).

Tabel 4. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen naar resultaat 'niets meer gehoord' en per sector

Resultaat 'niets meer gehoord'	KvK Amsterdam
industrie	85,1
bouw	84,5
groothandel	81,1
detailhandel	78,1
horeca	*
diensten (excl. horeca)	76,1
Totaal	79,5

* (te) gering aantal waarnemingen

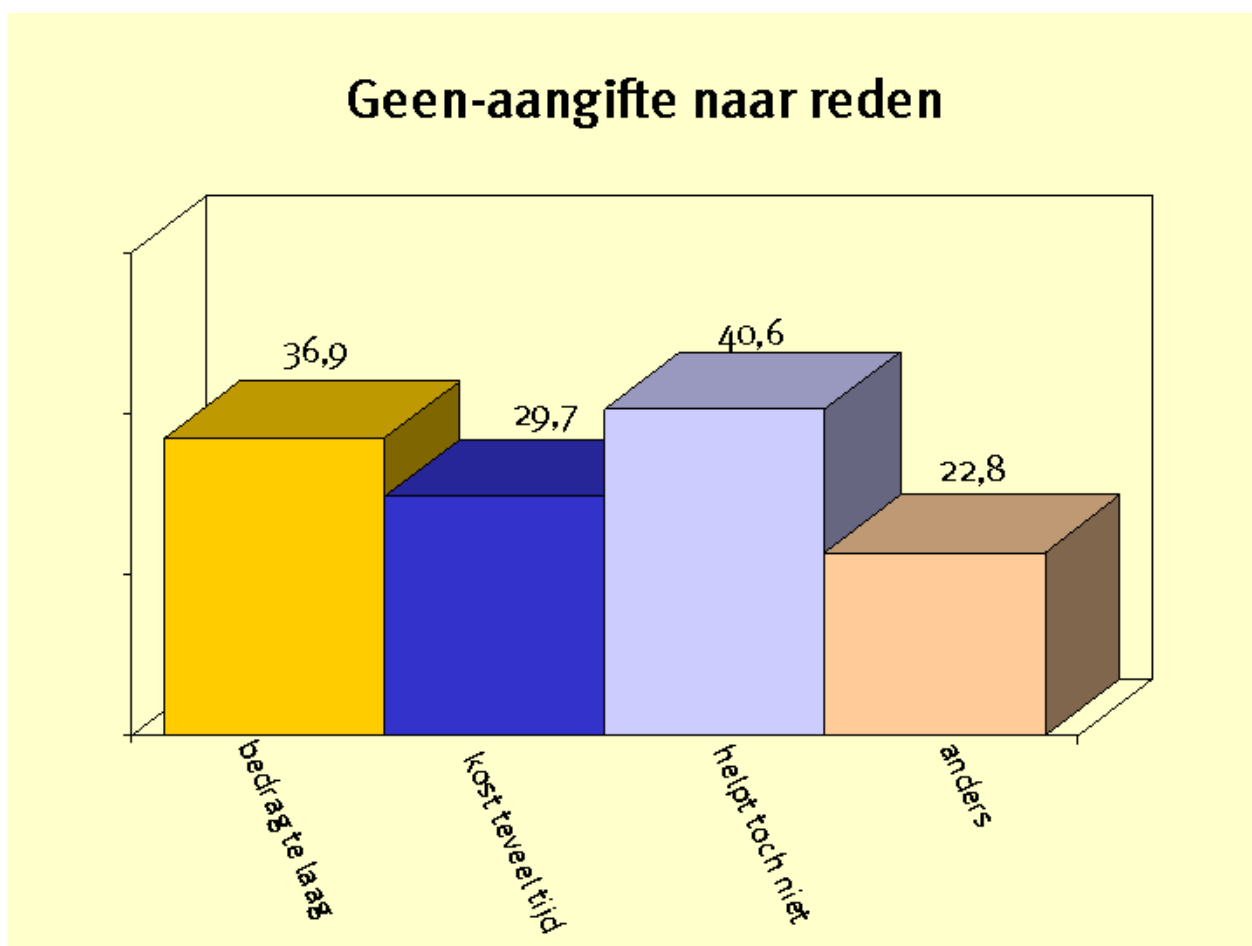
5

Redenen om geen aangifte te doen

347 van de 1198 respondenten hebben aangegeven geen aangifte te hebben gedaan. Gezien het geringe aantal wordt in deze paragraaf geen uitspraken gedaan per sector.

Reden(en) om geen aangifte te doen

Defaitisme (het helpt toch niet) is de belangrijkste overweging om geen aangifte te doen. Maar liefst 40,6% van de respondenten doet om die reden geen aangifte bij een delict. 36,9% van de respondenten geeft aan geen aangifte te doen, omdat er sprake is van een te laag schadebedrag. Het argument 'kost teveel tijd' wordt door 29,7% van de ondernemingen als reden naar voren gebracht. 22,8% van de ondernemingen vermeld een andere reden (de respondenten konden meerdere mogelijkheden aankruisen).

Reden(en) om geen aangifte te doen per regio

In de regio Amsterdam geeft een bovengemiddeld aandeel ondernemingen aan dat het doen van aangifte teveel tijd kost (34,6% versus 26,6% in de overige regio's). Voor de andere categorieën zijn de regionale verschillen klein.

Tabel 5 Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen naar redenen voor geen-aangifte.

Reden om geen aangifte te doen	Regio		
	KvK Amsterdam	Regio Amsterdam	Overige regio's
bedrag te laag	36,9%	38,3%	36,0%
kost teveel tijd	29,7%	34,6%	26,6%
helpt toch niet	40,6%	39,1%	41,6%
anders	22,8%	19,5%	24,8%

6

Schade

Bijna 80% van alle door criminaliteit getroffen respondenten heeft schade geleden door de criminaliteit waarmee men is geconfronteerd.

Wel/geen schade naar regio

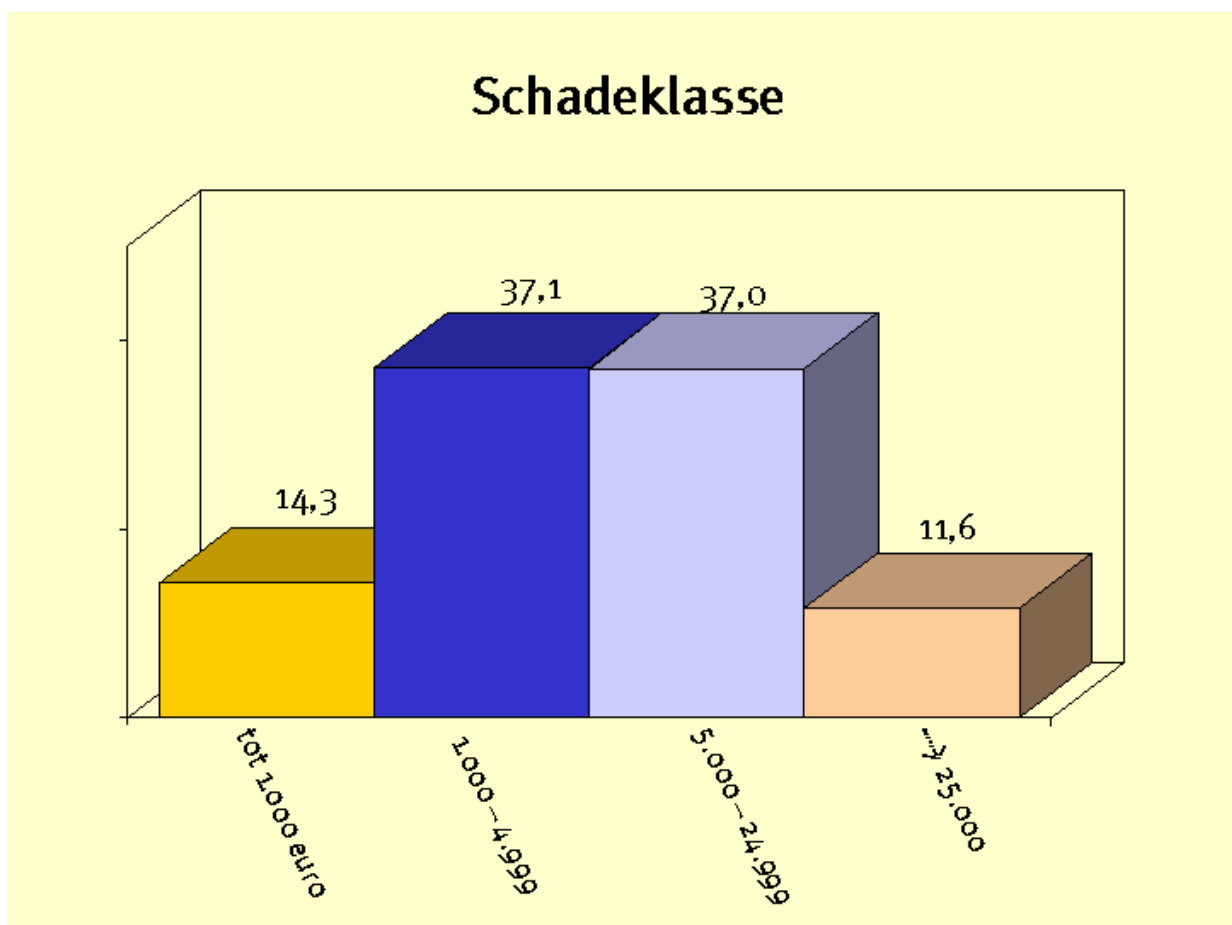
De regionale verschillen zijn gering. In de regio Amsterdam hebben iets meer ondernemingen schade (81,1%) dan de ondernemingen in de overige regio's (78,7%). Het Kamergemiddelde ligt op 79,5%.

Wel/geen schade naar sector

Ondernemingen in de detailhandel lijden het vaakst schade (86,6%), de ondernemingen in de dienstensector het minst (74,5%). De andere sectoren wijken niet veel af van het gemiddelde (79,5%).

Schadebedrag

De meeste ondernemingen hebben schade in de klassen €1.000 - €4.999 en €5.000 - €24.999 (respectievelijk 37,1% en 37,0%). Daarna volgt de klasse tot €1.000 (14,3%). 11,6% van het totaal aantal respondenten heeft voor meer dan €25.000 schade. Het gaat hier onder andere om brandstichtingen en omvangrijke inbraken en diefstallen.

Schadeklasse naar regio

Tabel 6. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen naar klasse van geleden schade

Schadeklasse (in euro)	Regio		
	KvK Amsterdam	Regio Amsterdam	Overige regio's
< 1.000	14,3%	14,1%	14,5%
1.000 – 4.999	37,1%	38,8%	36,3%
5.000 – 24.999	37,0%	33,8%	38,6%
> 25.000	11,6%	13,3%	10,6%

7

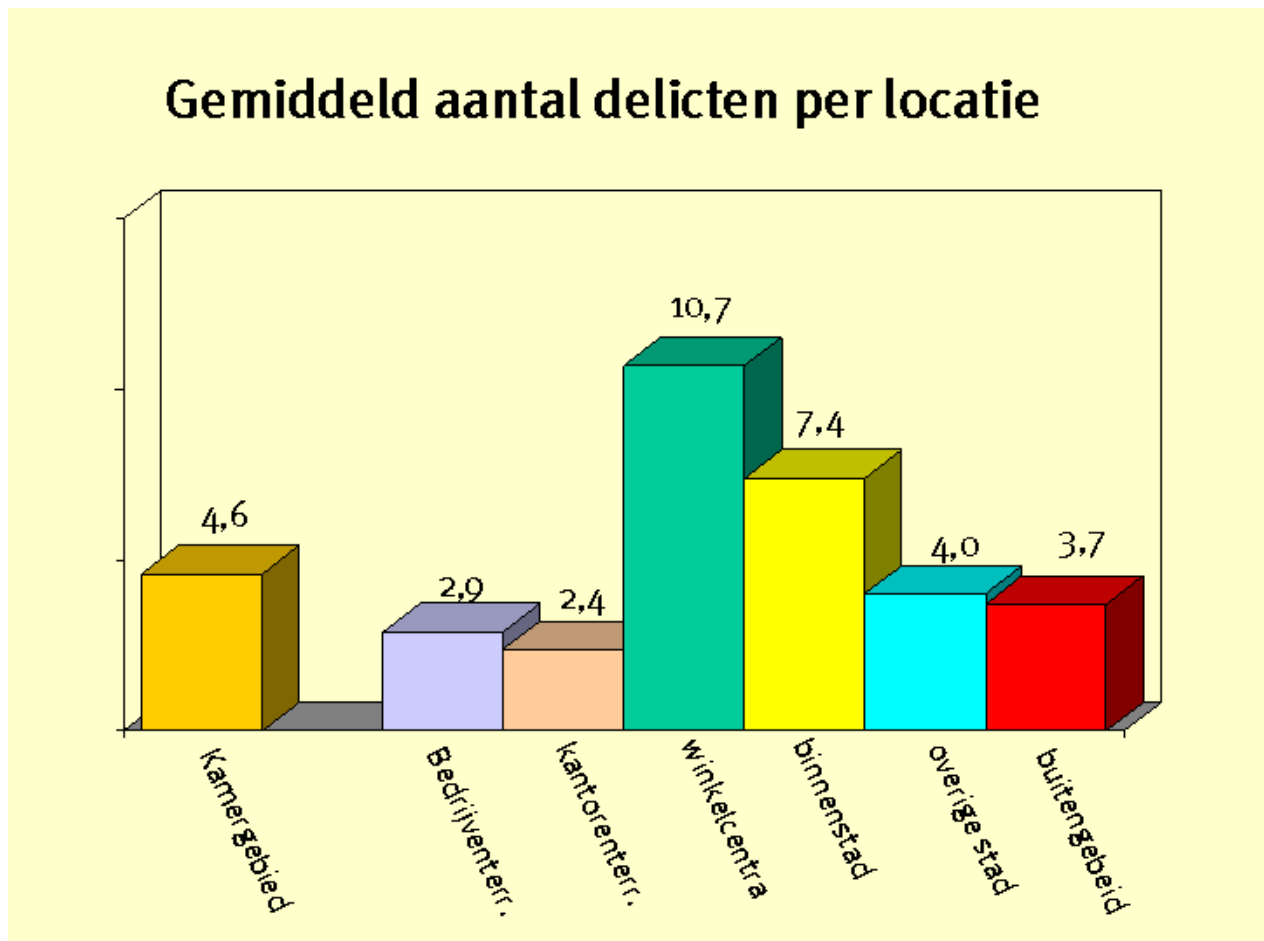
Locatie

Locatie

39,2% van de in 2003 met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen is gevestigd op een bedrijventerrein. Van een vergelijkbare omvang is het aantal getroffen ondernemingen in de stad (binnenstad plus buitenwijken): 39,8% . De overige locaties nemen een marginaal aandeel voor hun rekening.

De meeste delicten vinden plaats in de binnenstad (28,9%), gevolgd door de bedrijventerreinen (24,9%). Maar ook winkelcentra en de rest van de stad nemen een aanzienlijk deel van het aantal delicten voor hun rekening.

Bezien naar het gemiddeld aantal delicten per onderneming per locatie scoren de winkelcentra echter het hoogst. De met criminaliteit geconfronteerde onderneming heeft hier gemiddeld met zo'n 11 delicten per jaar te maken. Daarna volgt de binnenstad als 'hotspot' met gemiddeld ruim 7 delicten per ondernemer.

Locatie en regio

Het gemiddeld aantal delicten bij een met criminaliteit geconfronteerde onderneming bedraagt in de regio Amsterdam 6,7 en in de overige regio's 3,7. Groot zijn de verschillen in het gemiddeld aantal delicten binnen winkelcentra en de binnenstad van de regio Amsterdam en die van de overige regio's. Zo bedraagt het gemiddeld aantal delicten in winkelcentra in de regio Amsterdam 15,4 en in de overige regio's 8,9. Voor de binnenstad liggen deze cijfers nog verder uit elkaar: respectievelijk 10,3 en 3,5.

Tabel 7. Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemingen per werklocatie (tussen haakjes het gemiddeld aantal delicten)

	Regio		
Locatie	KvK Amsterdam	Regio Amsterdam	Overige regio's
bedrijventerr.	39,2% (2,9)	32,0% (3,3)	43,0% (2,7)
kantoorterr.	5,5% (2,4)	6,5% (2,4)	5,0% (2,4)
winkelcentra	7,6% (10,7)	6,3% (15,4)	8,3% (8,9)
binnenstad	17,8% (7,4)	30,0% (10,3)	11,5% (3,5)
stad, overig	22,0% (4,0)	21,9% (5,0)	22,0% (3,4)
buitengebied	7,9% (3,7)	*	*
totaal	28,7% (4,8)	31,4% (6,7)	27,4% (3,7)

* (te) gering aantal waarnemingen

Bijlage: Totaal overzicht gegevens criminaliteit ERBO 2003 KvK Amsterdam.

Aandeel (%) met criminaliteit geconfronteerde ondernemers per werklocatie (tussen haakjes het gemiddeld aantal delicten).

Onderwerp		regio		
		KvK-Amsterdam totaal	Subregio Amsterdam	Overige regio's
Sector	Industrie	25,8% (2,3)	29,1% (2,5)	24,1% (2,1)
	Bouw	28,7% (2,4)	32,8% (2,2)	27,3% (2,5)
	Groothandel	28,0% (3,0)	29,0% (4,9)	27,7% (2,3)
	detailhandel	43,6% (14,6)	55,6% (23,9)	39,1% (9,9)
	horeca	31,9% (4,9)	45,5% (5,9)	22,9% (3,5)
	Diensten (excl. horeca)	26,7% (2,9)	24,6% (3,0)	27,9% (2,8)
Klasse werkz. pers.	1-4 w.p.	21,0% (4,5)	24,5% (4,9)	19,6% (4,2)
	5-14 w.p.	27,4% (4,1)	28,8% (5,0)	26,9% (3,8)
	15-49 w.p.	34,8% (3,8)	35,1% (4,1)	34,7% (3,6)
	50-149 wp.	46,2% (7,5)	47,7% (14,2)	45,1% (2,7)
	> 150 w.p.	26,2% (6,8)	*	*
Type criminaliteit**	diefstal	56,1%	55,1%	56,7%
	inbraak	45,1%	45,7%	44,7%
	beroving	4,0%	*	*
	fraude	11,4%	14,2%	10,1%
	intimidatie of geweld	13,8%	17,3%	12,2%
	computercrim./hackers	5,0%	6,6%	4,2%
	anders	10,7%	9,4%	11,5%
Redenen geen aangifte**	bedrag te laag	36,9%	38,3%	36,0%
	kost teveel tijd	29,7%	34,6%	26,6%
	helpt toch niet	40,6%	39,1%	41,6%
	anders	22,8%	19,5%	24,8%
Schadeklasse	< 1.000	14,3%	14,1%	14,5%
	1.000 - 4.999	37,1%	38,8%	36,3%
	5.000 - 24.999	37,0%	33,8%	38,6%
	> 25.000	11,6%	13,3%	10,6%
Locatie	bedrijventerreinen	39,2% (2,9)	32,0% (3,3)	43,0% (2,7)
	kantoorreinen	5,5% (2,4)	6,5% (2,4)	5,0% (2,4)
	winkelcentra	7,6% (10,7)	6,3% (15,4)	8,3% (8,9)
	binnenstad	17,8% (7,4)	30,0% (10,3)	11,5% (3,5)
	stad, overig	22,0% (4,0)	21,9% (5,0)	22,0% (3,4)
	buitengebied	7,9% (3,7)	*	*
Totaal		28,7% (4,8)	31,4% (6,7)	27,4% (3,7)

* (te) gering aantal waarnemingen ** meerdere antwoorden mogelijk

In onze regio willen we graag 'samen veilig kunnen ondernemen'. Om te kunnen bepalen hoe de kamer de ondernemingen daarmee het beste kan helpen, vragen wij uw medewerking. Zo krijgen we een beeld van criminaliteit en onveiligheid in onze regio.

Ons bedrijf is in **2003** geconfronteerd geweest met criminaliteit

- nee ja

↓
namelijk van
(meerdere antwoorden mogelijk)

- diefstal
- inbraak
- beroving
- fraude
- intimidatie
- geweld
- computerinbraak/hackers
- anders, namelijk

De **dader** van het misdrijf is
(meerdere antwoorden mogelijk)

- een eigen medewerker
- iemand van buiten het bedrijf
- onbekend

Ons bedrijf heeft hiervoor **aangifte** gedaan bij de politie

- nee ja

↓
met als resultaat

- dat de zaak is opgelost
- dat we er nooit meer iets van gehoord hebben
- anders, namelijk

↓
ons bedrijf heeft **geen** aangifte gedaan, want

- het schadebedrag was te laag
- dat kost ons te veel tijd
- het helpt toch niet
- anders, namelijk

Ons bedrijf heeft **schade** geleden van criminaliteit

- nee ja

↓
de schade bedraagt

€

Ons bedrijf is **gevestigd**
(meerdere antwoorden mogelijk)

- op een bedrijventerrein
- in een kantorenpark
- in een winkelcentrum
- in de binnenstad
- in de bebouwde kom, maar niet in de binnenstad
- in het buitengebied

Naam van de persoon die het formulier heeft ingevuld

- mw.
 dhr.

Functie van de persoon die het formulier heeft ingevuld

Telefoon en eventueel toestelnummer

E-mailadres